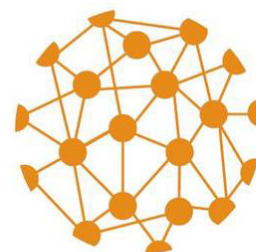


Design af Relationer

Evalueringsrapport

Februar 2014



Design | Relationer



Indhold

Indledning.....	2
Kort om Design af relationer	3
Ideen.....	3
Evalueringsdesign	6
Effektmåling.....	8
Netværksafdækning	8
Formål.....	8
Metoden	8
Evaluering	9
Livskvalitet	13
Formål.....	13
Metoden	13
Evaluering	13
Opsummering.....	14
Tidsregistrering.....	15
Formål.....	15
Metoden	15
Evaluering	16
Procesevaluering	18
Metodens formål.....	18
Borgernes relationsdannelse.....	18
Resultatet med at arbejde med prototyper	21
Udbytte af projektet.....	23
Sammenfatning	24

Indledning

I marts 2012 lød startskuddet til projektet Design af Relationer, der er et samarbejde mellem Skansebakken Udviklingscenter, Vejle Kommune, Socialstyrelsen og Designskolen Kolding. Formålet er dels, at projektet forbedrer eller fastholder borgernes livskvalitet, dels at borgerne får flere ikke-betalte relationer og endelig, at Skansebakkens personale bliver i stand til at facilitere nye relationer, hvor de ikke selv er omdrejningspunktet.

Med en brugerinvolverende tilgang har designere fra Designskolen Kolding hen over sommeren 2012 udviklet en række prototyper. En prototype er en model, der gør abstrakte ideer håndgribelige i en slags fortælling om den ønskede forandring. I september 2012 gav Designskolen Kolding stafetten videre til borgerne og medarbejderne på Skansebakken, der står for implementering og testning af prototyperne.

I maj 2013 blev de foreløbige effekter i Design af Relationer målt og vurderet. Vi fandt at borgerne ikke oplevede ændringer i deres familiemæssige relationer, men at tendensen var, at borgerne har fået én eller flere nye gode og tætte relationer i bo-/dagtilbud *eller* fjerne og hverken gode eller dårlige i lokalsamfundet. Endvidere blev borgernes livskvalitet vurderet højere end i førmålingen. Derudover fandt vi, at medarbejdernes samlede tidsforbrug med en borger set over en periode på en uge er *reduceret*.

Nu er tiden kommet til, at vi med denne slutmåling vil måle og vurdere effekterne af Design af Relationer. I evalueringsrapporten fokuseres på borgernes relationsdannelse, borgernes livskvalitet og medarbejdernes tid brugt sammen med borgene med henblik på at vurdere tendenser i forhold til skabe og styrke borgernes relationsdannelse, forbedre eller fastholde borgernes livskvalitet samt frigøre personaleressourcer som følge af civilsamfundets øgede engagement gennem borgernes relationer.

God læselyst!

Kort om Design af relationer

Udviklingscenter Skansebakken i Vejle Kommune er et bosted for nogle af Danmarks mest usynlige og allersvageste borgere. 45 mennesker mellem 18 og 96 år med vidtrækkende fysisk og psykisk handicap lever deres liv på Skansebakken. Skansebakkens borgere oplever overvejende kun relationer til personalet. Det skyldes, at de på grund af deres svære handicaps – mange af dem har fx intet eller meget lidt sprog – har svært ved at opbygge og vedligeholde relationer, men de har absolut ligeså meget brug for at være sammen med familie og venner, dyr og naboer, unge og ældre, som alle andre.

Projektet har derfor som mål at øge borgernes muligheder for at skabe relationer til andre end personalet – og i det hele taget gøre Skansebakken til et mere meningsfuldt sted for borgere, medarbejdere og Skansebakkens gæster. Vejle Kommune har valgt denne borgergruppe til projektet, for hvis det lykkedes dem at skabe relationer, er vejen også banet for andre grupper. Projektets mål er, at 95 % af Skansebakkens borgere skaber og/eller styrker gensidige og bæredygtige relationer til familie, venner, bekendte og civilsamfundet, fx frivillige.

Projektet tager udgangspunkt i borgernes behov og er døbt ”Design af relationer”, fordi relationer, bredt set, er med til at øge menneskers livsindhold og er afgørende for trivsel og udvikling. Til dette trækkes designere og metoder fra designverdenen ind for dels at sætte gang i forandringsprocessen og komme med konkrete tiltag, dels at kvalificere personalet på Skansebakken til på sigt selv at etablere ikke-betalte relationer for borgerne.

Projektet har også fokus på budgetmæssige udfordringer. Lønudgifter er den primære post i budgettet, og projektet handler derfor også om at finde alternative løsninger, hvis der ikke skal ske forringelser i den service, der leveres til borgerne, og som på sigt vil forringe deres livskvalitet.

Ideen

Når vi inviterer designere fra Designskolen Kolding med i projektet, er det først og fremmest for at skabe relationer til Skansebakkens borgere. Design er andet end mode, men altså også design af relationer. I ”Design af relationer” afprøves designtænkningen derfor som metode og leverer eksempler på tiltag, der vil kunne overføres til Skansebakken og på sigt på det specialiserede socialområde i andre kommuner eller organisationer.

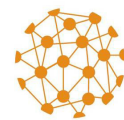
Designelementet består i at inddrage metoder fra designverdenen til at iagttage og forstå brugernes behov – og samtidig benytte interaktionsdesign til at løse opgaven. På den måde sikrer man, at man i hele processen arbejder brugerdrevet, fremtidsfokuseret og multidisciplinært. Ved at arbejde med designmetoder sikrer man således, at hele processen er brugerinvolverende – ikke kun i forhold til de borgere, som skal have nye relationer, men også til den lange række af involverede, som bliver påvirket af processen. Designere konkretiserer og visualiserer samtidig deres ideer i prototyper, fx når de udarbejder en prototype af en kop for at vurdere, om den er god at drikke af. På samme måde kan man lave prototyper af serviceydel-

ser og på et meget tidligt tidspunkt sikre sig, at en forandring – som det fx er at åbne en forholdsvis lukket verden som Skansebakken op for frivillige – giver mening for alle involverede.

Det nye består også i at inddrage frivillige på et handicapcenter. Der er tradition for at bruge frivillige på seniorområdet, men ikke på handicapområdet. På handicapområdet er det for en stor del af personalet grænseoverskridende at skulle lade en borger tage ud af huset med fx en frivillig besøgsven. I en tid, hvor vi på mange måder står ved en skillevej i vores velfærdssamfund pga. færre økonomiske ressourcer, færre hænder, men flere, som har brug for støtte, er vi dog tvunget til at tænke i andre baner – bl.a. inddragelse af frivillige på handicapområdet. Det giver dette projekt et bud på, hvordan man kan – og beviser, hvordan det tilmed kan bidrage positivt til borgernes livskvalitet og giver nye ideer til og perspektiver på medarbejdernes faglighed.

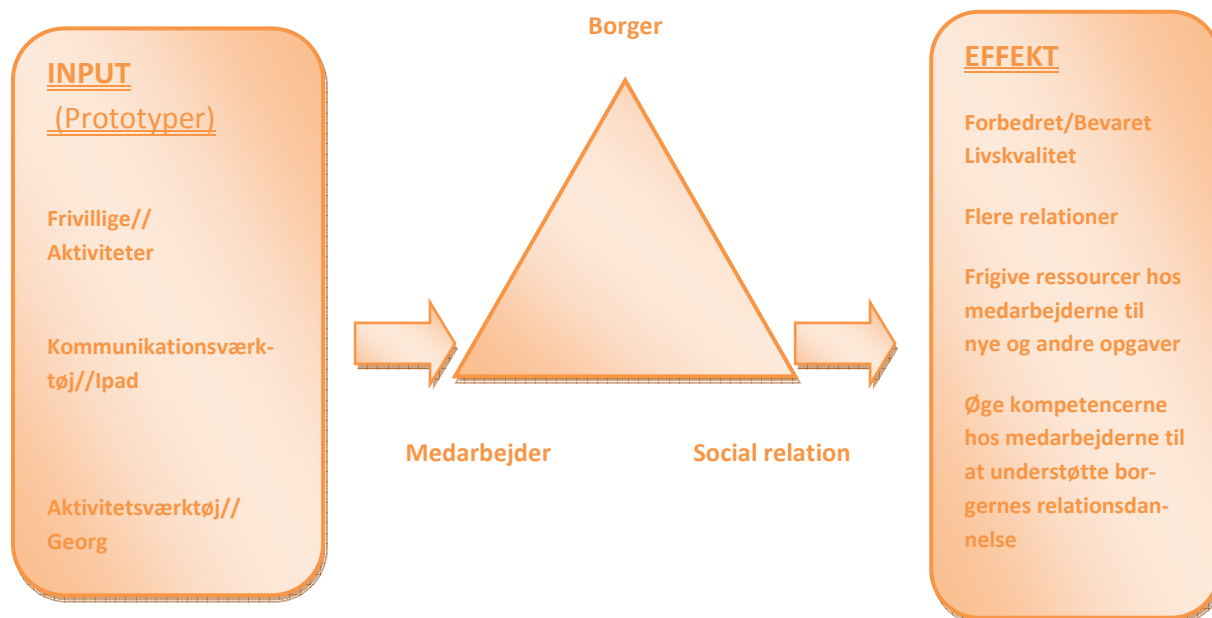
Der er heller ikke tradition for at arbejde på tværs, sådan som der gøres i dette projekt. Samarbejdet på tværs af kommune, designverdenen og Socialstyrelsen har bidraget positivt til projektet, idet alle har budt med netop deres spidskompetencer.

Projektet har formået at skabe opmærksomhed på nationalt niveau. I slutningen af 2013 vandt projektet Kommunernes Landsforenings Innovationspris 2013. Dommerne lagde i deres bedømmelse vægt på, at projektet havde gjort op med en indadvendt fagprofessionel verden og vendt sig mod eksterne samarbejdspartnere for at skabe bedre livskvalitet for landets svageste. De lagde også vægt på projektets inddragelse af digitale hjælpemidler.



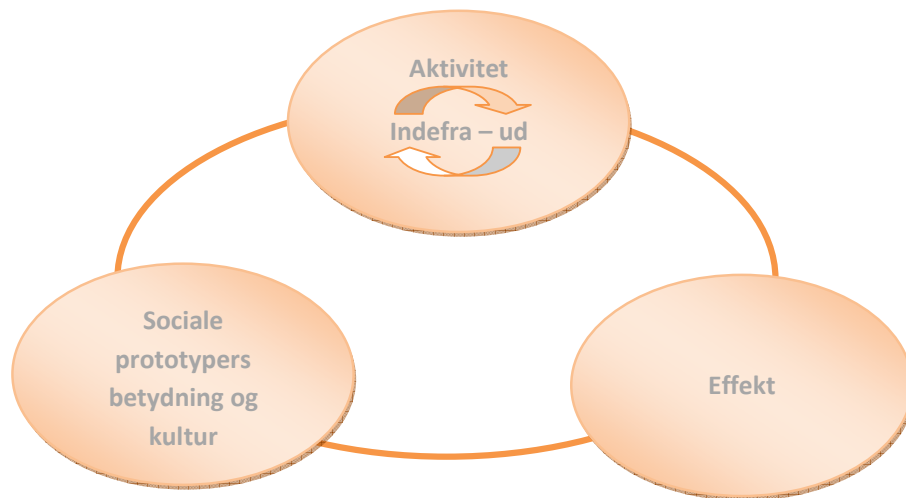
Forandringsteorien

Effekt-model



Den øverste model er et billede på, hvilken effekt det ønskes at skabe ved Design af Relationer. Designskolen i Kolding har udviklet tre prototyper Georg, Ipad og inddragelse af frivillige (læs under input), og ved at implementere dem i en Skansebakken, hvor der i en treenighed mellem borgere, medarbejdere og sociale relationer mellem hinanden og det omkringliggende civilsamfund forventes det at skabe den effekt, der er placeret yderst til højre i modellen – nemlig at forbedre/bevare borgernes livskvalitet, give borgerne flere relationer, frigive ressourcer hos medarbejderne til nye og andre opgaver og endelig at øge kompetencerne hos medarbejderne til at understøtte borgernes relationsdannelse.

Model om den dynamiske læringsproces i projektet



Den dynamiske læringsproces model har til formål at afspejle hvad der sker i implementeringen af prototyperne og hvordan effekten skabes. Modellen skal derfor ses som en yderligere forklaring på *trekanten* oppe i den øverste model.

Alle 3 prototyper (Ipad, Georg og Frivillige) er udviklet således, at der ved brug af prototypen igangsættes en aktivitet, der har et dobbelt-perspektiv, og dermed har et formål for flere målgrupper. Indefra-ud omhandler aktiviteter primært henvendt til Skansebakkens borgere (og medarbejdere), Udefra-ind er til fordel for det omkringliggende civilsamfund.

Eksempelvis har prototypen med aktivitetsværktøjet Georg et udefra-ind perspektiv, hvor man ønsker at gøre det lettere for gæster på Skansebakken ved at hjælpe med at komme med ideer til aktiviteter sammen med borgerne. Samtidig har Georg også et indefra-ud perspektiv, hvor det er tiltænkt som en aflastning for medarbejderne – hvor de ikke længere er ansvarlige for at igangsætte aktiviteter ved besøg, men i stedet kan henvise til træet Georg.

Ved at prototyperne (**aktiviteterne**) har dette dobbelt-perspektiv forventes at skabe en større sammenhængskraft, idet det bliver brugbart for flere grupper – men med et forskelligt sigte. Ved at implementere prototyperne i en **kultur** som eksisterer på Skansebakken forventes det at over længere tid at skabe den forventede **effekt**, som illustreret i nederste model. Modellen er opbygget som cirkel, da det er en cirkulær dynamisk læringsproces, hvor alle tre elementer gensidigt påvirker hinanden, og at der igennem læring og tid udvikles en gradvist øget opmærksomhed omkring, hvad der virker og ikke virker. En del af implementeringen handler derfor også om at der løbende i hele projektperioden vurderes, om der skal foretages ændringer for at sikre, at målet opnås og det definerede output bliver realiseret.

Evalueringsdesign

Evalueringen er tilrettelagt som en kombineret procesevaluering og effektmåling.

Procesevalueringen beskriver og dokumenterer evalueringen anvendelsen af designmetoden og udviklingen af et koncept for Design af Relationer, som er implementeret på Skansebakken. Evalueringen dokumenterer desuden implementeringen af det udviklede koncept på Skansebakken, herunder identificerer de forudsætninger konceptet hviler på samt eventuelle implementeringsbarrierer.

Effektmålingen måler og vurderer evalueringen projektets resultater i forhold til at skabe og styrke målgruppens relationsdannelse, forbedre/fastholde deres livskvalitet samt frigøre personaleressourcer som følge af civilsamfundets øgede engagement gennem borgernes relationer.

Evalueringens opbygning består af en lang række af evalueringsværktøjer;

- Optællinger
- Selvevaluering
- Start-, midtvejs- og slutmåling
- Kvalitative gruppeinterview
- Personlige interview
- Audit

Af hensyn til borgernes manglende forudsætninger for at kunne deltage i målingerne (manglende sprog og kognition) gennemføres målingerne af såvel personalet på botilbuddet som af borgernes pårørende. Ved at gennemføre målingen med to forskellige informanter foretages en validering af data.

Metodeudviklingen og materialet til evalueringen er udarbejdet af Socialstyrelsen, mens Velfærdsstaben ved Vejle Kommune er ansvarlig for gennemførelsen af og opsamling på evalueringens resultat.

Effektmåling

Netværksafdækning

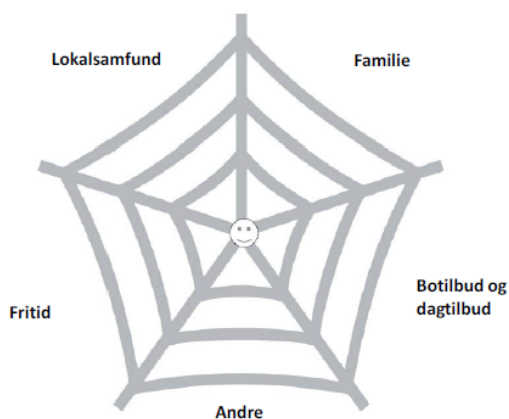
Formål

Denne metode har til formål at kortlægge de seks borgeres eksisterende og nye relationer til familie, bo-/dagtilbud, fritid, lokalsamfund og andet med henblik på at vurdere, om aktiviteterne i Design af Relationer bidrager til, at borgerne oplever nye og/eller styrkede gensidige og bæredygtige relationer til familie, venner, bekendte, civilsamfund og andet.

Metoden

I kortlægningen af borgernes relationer anvendes et netværksdiagram (se figur 1), hvor der er mulighed for at indtegne, hvilken tilknytning relationen har til borgeren (meget tæt, tæt *eller* fjern relation), og samtidig hvilken betydning relationen har for borgeren (en god, dårlig *eller* hverken god eller dårlig relation). En god relation er grøn, en relation der er hverken god eller dårlig er gul og en dårlig relation er rød.

Figur 1



Borgerens kontaktperson har udfyldt et netværkskort under både før-, midtvejs- og slutmåling. Netværkskortet i slutmålingen tager udgangspunkt i netværkskortet udfyldt i førmålingen såvel som midtvejsmålingen. Fokus er på *ændringer* i borgerens relationer. Pårørende til de udvalgte borgere har så vidt muligt også udfyldt et netværkskort i både før-, midtvejs- og eftermålingen, og disse netværkskort vil indgå som validering af netværkskortet, som er udfyldt af borgerens kontaktperson på Skansebakken..

Evaluering

Tabel 1: Oversigt over borgernes relationer ved før og efter projektet

		Førmåling	Slutmåling	Ændring i relationer
Borger 1	Meget tæt relation	6 grøn	7 grøn, 2 gul	+ 1 grøn, + 2 gul
	Tæt relation	6 grøn	2 grøn, 3 gul	- 4 grøn, + 3 gul
	Fjern relation	3 gule	3 gul	-
Borger 2	Meget tæt relation	6 grøn	7 grøn	+ 1 grøn
	Tæt relation	4 grøn, 2 gul	4 grøn, 2 gul	-
	Fjern relation	4 gul, 1 rød	2 grøn, 5 gul, 1 rød	+ 2 grøn, + 1 gul
Borger 3	Meget tæt relation	1 grøn	1 grøn	-
	Tæt relation	1 grøn	-	- 1 grøn
	Fjern relation	18 gul	4 grøn, 14 gul	+ 4 grøn, - 4 gul
Borger 4	Meget tæt relation	-	1 grøn, 2 gul	+ 1 grøn, + 2 gul
	Tæt relation	-	-	-
	Fjern relation	7 gul	3 grøn, 4 gul	+ 3 grøn, - 3 gul
Borger 5	Meget tæt relation	3 grøn	4 grøn	+ 1 grøn
	Tæt relation	3 grøn +	4 grøn +	+ 1 grøn
	Fjern relation	-	1 grøn	+ 1 grøn
Borger 6	Meget tæt relation	5 grøn	4 grøn	- 1 grøn
	Tæt relation	3 grøn	4 grøn	+ 1 grøn
	Fjern relation	5 gul	3 grøn, 5 gul	+ 3 grøn

Borger 1 fik i perioden fra førmålingen til midtvejsmålingen en bedre og tættere relation til sit dagtilbud. Hvor relationen i førmålingen var hverken god eller dårlig og fjern, var den i midtvejsmålingen god og tæt.

I perioden fra midtvejsmålingen til slutmålingen har borgeren fået en mindre god og en fjernere relation til sit dagtilbud. Relationen er nu fjern og hverken god eller dårlig, som målt i førmålingen. Borgeren har fået to nye gode og tætte relationer i sit bo-/dagtilbud. Endvidere har borgeren fået en tættere relation til sine bedsteforældre. Hvor relationen før var tæt og god, er relationen nu meget tæt og god.

Samlet set har borgeren under hele projektperioden fået to relationer mere end før projektet, hvilket svarer til en stigning i relationer på ca. 13 %.

Borger 2 fik i perioden mellem førmålingen og midtvejsmålingen en ny relation i sit bo-/dagtilbud, som var god og meget tæt. Endvidere blev en af borgerens relationer i sit botilbud forbedret. Hvor den før var dårlig, er den nu blevet fjernere og god. Derudover har borgeren oplevet, at en af relationerne i borgerens fritid er gået fra at være tæt, til at være fjern. Relationen er fortsat god. I lokalsamfundet og i fritiden fik

borgeren en ny relation. Begge relationer var kendetegnet ved at være fjerne og hverken gode eller dårlige. Endvidere havde borgeren en fjern relation, som blev dårlig.

Borgeren har således gennem projektet fået 6 nye relationer, mens to relationer er faldet fra. Dvs. at borgeren har fire relationer mere, end da projektet startede, hvilket er en stigning på mere end 23 %.

Borger 3's relationer ændrede sig ikke i perioden fra førmålingen til midtvejsmålingen, på nær to relationer som frafaldt, da borgeren ikke længere blev kørt af to taxachauffører mellem bo- og dagtilbud.

I perioden fra midtvejsmålingen til slutmålingen har borgeren fået to nye relationer til sine to ledsagere, som følger borgeren, når borgeren besøger sin mor. Endvidere har borgeren fået en bedre relation til en borger på botilbuddet. Hvor relationen før var fjern og hverken god eller dårlig, er relationen nu fjern og god. Borgeren modtager ikke længere fysioterapi, og borgeren har derfor ikke længere en relation til denne.

Under projektperioden har borgeren mistet tre relationer til professionelle i lokalsamfundet og har fået to nye relationer til sine ledsagere. Samlet set har borgeren en relation mindre, end ved projektets start, svarende til et fald på ca. 5 %.

Borger 4 har igennem hele projektperioden oplevet at få fire nye relationer. Borgeren har fået to nye relationer i sin fritid; to frivillige besøgsvenner, en ny relation i sit bo-/dagtilbud samt en relation i lokalsamfundet. Endvidere har borgeren oplevet, at relationen til taxachaufføren er frafaldet. Borgeren har nu tre relationer mere end i førmålingen. Dette er en stigning i borgerens relationer på næsten 43 %.

Borger 5 fik i perioden fra førmålingen til midtvejsmålingen to nye relationer i sin fritid. Relationerne var kendetegnet ved, at de var tætte og gode. Derudover fik borgeren en ny relation i lokalsamfundet, som var fjern og god.

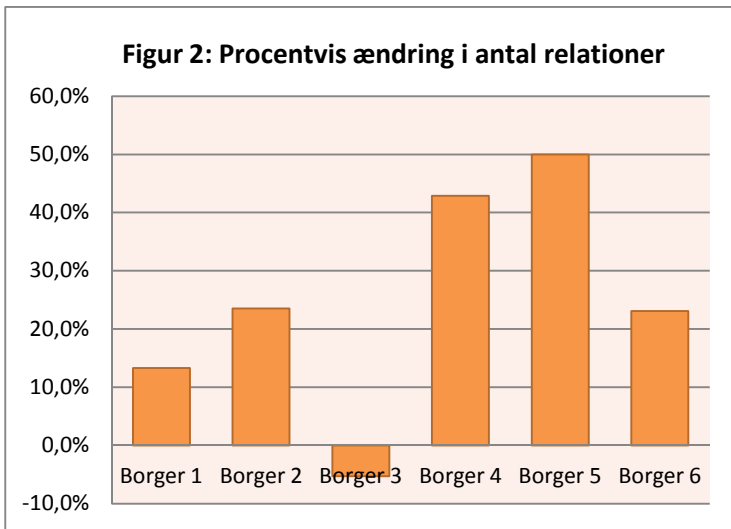
Borgeren har i projektperioden således tre relationer mere end før projektet. To nye relationer i sin fritid og en ny relation i lokalsamfund. Det øgede antal relationer svarer til en stigning på 50 %.

Borger 6 fik i perioden fra førmålingen til midtvejsmålingen en ny relation i sit bo-/dagtilbud. Relationen var tæt og god. Derudover blev borgerens relation til to andre borgere i bo-/dagtilbud fjernere. Hvor relationerne før var meget tætte og gode, blev de tætte og gode. Borgeren fik i denne periode desuden to nye relationer; den ene til en professionel i lokalsamfundet, og den anden til en underviser. Begge relationer var gode og tætte. Endvidere gik en af borgerens relationer fra at være tæt og god til at være fjern og god. Derudover frafaldt borgerens relation til sin taxachauffør.

Borgeren har gennem projektperioden således oplevet at få fem nye relationer, mens to relationer frafaldt. Borgeren har ledes tre relationer mere end før projektet, hvilket svarer til en stigning på 23 %.

Opsummering

Alle seks borgere har gennem projektet opnået nye relationer, og fem ud af seks borgere har således flere relationer efter projektet sammenlignet med før projektets start. En borger har opnået et fald i antallet af relationer svarende til ca. 5 %, mens de resterende fem borgere har opnået en stigning i antallet af relationer på mellem 13 og 50 % (se figur 2).



Samlet set har borgerne opnået hele 21 nye relationer i projektperioden mod 11 nye relationer ved midtvejsmålingen. 15 af de nye 21 relationer er gode relationer, hvor to er meget tætte, syv er tætte og seks er fjerne. Herudover er fem af de nye relationer hverken gode eller dårlige og en enkelt relation er dårlig og fjern. Fire ud af seks borgere har fået nye relationer i bo-/dagtilbud. Ligeledes har fire ud af seks borgere fået nye relationer i lokalsamfundet. Og endelig har fire ud af seks borgere fået andre nye relationer. En enkelt borger har fået en ny relation i sin fritid.

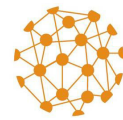
Fire ud af seks borgere har i projektperioden oplevet at miste en eller flere relationer. I alt er syv relationer faldet fra. I fem ud af syv frafald er der tale om professionelle i lokalsamfundet. Frafaldene skyldes at borgeren ikke længere modtager en bestemt ydelse. Derudover har en borger oplevet en frafalden relation i sin fritid, mens en anden borger ikke længere har en relation til en anden borger i bo-/dagtilbud.

Af tabel 2 ses en samlet oversigt over hvor mange relationer, der hhv. er kommet til og faldet fra fordelt på relationernes karakteristika.

Tabel 2: Oversigt over antal relationer, der er kommet til eller faldet fra

	Kommet til	Faldet fra
Meget tæt relation	2 grøn, 1 gul	1 gul
Tæt relation	7 grøn, 2 gul	2 gul
Fjern relation	6 grøn, 2 gul, 1 rød	4 gul
I alt	15 grøn, 5 gul, 1 rød	7 gul

Tendensen er, at borgerne ikke opnår nye familiemæssige relationer. Kun enkelte har oplevet ændringer i deres eksisterende familiemæssige relationer. Derimod har alle borgere gennem projektet opnået nye relationer. Der er i projektperioden er i alt blevet skabt 21 nye relationer; særligt til borgere i bo-/dagtilbud og til personer i lokalsamfundet. Tendensen er i overensstemmelse med forventningen om, at borgerne gennem projektet ville opnå nye relationer til familie, venner, bekendte, civilsamfund og andet.



Det fremgår endvidere, at der gennem projektperioden er frafaldet i alt syv relationer. Det er særligt relationerne til de professionelle i lokalsamfundet, der ophører, når borgeren ikke længere har brug for den pågældende ydelse.

Projektet viser således, at som for alle andre mennesker, oplever borgerne på Skansebakken, at relationer kommer og går. Det er således en kontinuerlig og vigtig opgave for personalet, at blive ved med at hjælpe borgerne ved at understøtte deres eksisterende relationer, samt at tilbyde dem nye.

Livskvalitet

Formål

Formålet med denne metode er at måle borgerens livskvalitet ud fra WHO's fem indikatorer på livskvalitet. Der er både målt på borgernes generelle livskvalitet og borgerens livskvalitet under besøg

Metoden

Spørgeskemaerne om borgernes livskvalitet er så vidt muligt udfyldt af hhv. borgerens kontaktperson og en pårørende.

Borgernes livskvalitet er opgjort som *gennemsnittet* på de fem indikatorer på livskvalitet, og der skelnes således ikke mellem ændringer i de *enkelte* indikatorer. Borgernes livskvalitet er opgjort i absolutte ændring i livskvalitet samt procentvise ændring i livskvalitet.

Det skal bemærkes, at der er anvendt forskellige skalaer i spørgeskemaet for hhv. "generel livskvalitet" og "livskvalitet under besøg". I begge spørgeskemaer strækker skalaen sig fra 0 og 5, men hvor 0 anvendes ved 'på intet tidspunkt' og 5 ved 'hele tiden' i skemaet for "generelt livskvalitet", anvendes 0 ved 'ved ikke/kan ikke vurdere' og 5 ved 'i meget høj grad' i skemaet for "livskvalitet under besøg". Med undtagelse af en enkelt respondent har ingen brugt svarmulighed 0, og det vurderes derfor, at forskellen på de to skalaer reelt set ikke har givet en forskel i respondenterne svar i de respektive spørgeskemaer. Der refereres i forlængelse heraf til "skalaen for livskvalitet", og de to skalaer betragtes dermed som én og samme skala.

Det skal bemærkes, at det for enkelte borgere ikke har været muligt at få besvarelser fra pårørende, idet de ikke har tilstrækkelig kontakt med borgerne til at kunne vurdere ændringer i borgernes livskvalitet.

Evaluering

Generel livskvalitet Evalueringen viser, at personalet i tre ud af fem tilfælde¹ vurderer, at borgerne har oplevet en *øget generel livskvalitet*. Borgerne ligger mellem 18,8 % og 53,8 % højere på skalaen for livskvalitet. En borger vurderes at have en *bevaret livskvalitet*, mens en borgers livskvalitet ligger 14,1 % lavere. I sidstnævnte tilfælde vurderer den pårørende dog, at borgeren har forbedret sin livskvalitet med 47,1 %. Ligeledes fremgår det af tabel 3, at en pårørende i et tilfælde har vurderet, at borgerens livskvalitet er blevet mindre, mens kontaktpersonen har vurderet, at den er blevet forbedret. Kontaktpersonen for borger 1 har ikke vurderet borgens *generelle livskvalitet*. Den pårørende vurderer dog, at der ikke har været en ændring i borgerens livskvalitet.

Livskvalitet under besøg Ligeledes vurdere medarbejderne i tre ud af tre tilfælde,² at borgere har oplevet en *øget livskvalitet under besøg*. De tre borgere ligger mellem 7,1 og 25 % højere på skalaen for livskvalitet. De pårørende vurderer i dette tilfælde, at der ikke er sket en ændring i borgernes livskvalitet under besøg. En borger har, som den eneste af de seks borgere, ikke haft besøg, under perioden for førmåling. Det har derfor ikke været muligt at vurdere udviklingen i borgerens livskvalitet under besøg.

¹ I et tilfælde er borgerens generelle livskvalitet ikke blevet vurderet af en medarbejder. Den pårørendes besvarelse vil træde i stedet.

² I tre tilfælde er borgerens livskvalitet under besøg ikke blevet vurderet af en medarbejder. Den pårørendes besvarelse vil træde i stedet, hvor det er muligt.

Nedenstående tabel viser den gennemsnitlige ændring i borgernes livskvalitet i hhv. procent og i absolutte tal.

Tabel 3: Borgerens livskvalitet

Periode		Førmåling - slutmåling			
Livskvalitet		Livskvalitet Generelt		Livskvalitet Under besøg	
Ændring		Absolut	Procent	Absolut	Procent
Borger 1	Kontaktperson	-	-	-	-
	Pårørende	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Borger 2	Kontaktperson	0,0	0,0 %	1,0	25,0 %
	Pårørende	-	-	-	-
Borger 3	Kontaktperson	0,6	18,8 %	-	-
	Pårørende	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Borger 4	Kontaktperson	1,4	53,8 %	-	-
	Pårørende	-	-	-	-
Borger 5	Kontaktperson	-0,5	-14,1 %	0,3	7,1 %
	Pårørende	1,6	47,1 %	-	-
Borger 6	Kontaktperson	0,9	33,3 %	0,9	23,1 %
	Pårørende	-0,4	-11,1 %	0,0	0,0 %

Opsummering

Evalueringen viser, at de fleste af borgerne vurderes til at have fået en *større* livskvalitet. For nogle af borgernes vedkommende er der tale om en *bevaret* livskvalitet.

Tendensen er i overensstemmelse med forventningen om, at aktiviteterne i Design af Relationer giver en oplevelse af at fastholde eller at skabe en *større* livskvalitet hos borgerne på Skansebakken.

Tidsregistrering

Formål

Formålet med denne metode er

- at registrere medarbejdernes tid brugt sammen med borgeren, når medarbejderen var alene med borgeren,
- at registrere tiden borgeren var sammen med andre borgere
- at registrere tiden, hvor borgeren havde besøg.

Forventningen er, at øget anvendelse og etablering af relationer i nogen grad vil reducere borgernes behov for at have en medarbejder hos sig.

Metoden

Tidsregistreringen er foregået i en periode på syv døgn, hvor medarbejdere hele døgnet har udfyldt tidsforbruget sammen med borgeren.



Evaluering

Tabel 4: Medarbejdernes tidsforbrug pr borger (opgjort i timer)

		Tid brugt alene sammen med borgeren	Tid brugt sammen med borgeren, mens han/hun var sammen med andre borgere	Tid brugt sammen med borgeren, hvor han/hun havde besøg	I alt	Justeret for "ingen besøg" i førmåling ³
Borger 1	Førmåling	13,2	7,4	0,5	21,0	-
	Slutmåling	11,5	1,6	0,0	13,1	-
	Absolut ændring	-1,7	-5,8	-0,5	-7,9	-
	Procentvis ændring	-12,9 %	-78,6 %	-100,0 %	-37,7 %	-
Borger 2	Førmåling	13,8	3,3	(ingen besøg)	17,1	17,1
	Slutmåling	5,3	5,0	1,3	11,6	10,3
	Total ændring	-8,5	1,7	1,3	-5,5	-6,8
	Procentvis ændring	-61,4 %	34,0 %	130,0 %	-32,3 %	-39,6 %
Borger 3	Førmåling	16,0	15,5	0,03	31,5	-
	Slutmåling	15,9	20,0	1,5	37,4	-
	Absolut ændring	-0,2	4,5	1,5	5,9	-
	Procentvis ændring	-0,9 %	29,0 %	4400,0 %	18,6 %	-
Borger 4	Førmåling	8,5	14,6	(ingen besøg)	23,1	23,1
	Slutmåling	14,6	12,3	6,1	33,0	26,9
	Absolut ændring	6,1	-2,3	6,1	9,9	3,8
	Procentvis ændring	71,8 %	-15,5 %	610,0 %	42,9 %	16,6 %
Borger 5	Førmåling	20,9	11,5	1,8	34,2	-
	Slutmåling	13,9	1,9	0,5	16,4	-
	Absolut ændring	-7,0	-9,6	-1,3	-17,9	-
	Procentvis ændring	-33,3 %	-83,3 %	-72,2 %	-52,2 %	-
Borger 6	Førmåling	7,1	23,5	(ingen besøg)	30,6	30,6
	Slutmåling	16,5	14,6	4,5	35,6	31,1
	Absolut ændring	9,4	-8,9	4,5	5,0	0,5
	Procentvis ændring	132,4 %	-37,9 %	450,0 %	16,3 %	1,6 %

³ Det fremgår af førmålingen, at borger 2, 4 og 6 ikke har haft besøg i den periode, hvor medarbejderne har registreret deres tidsforbrug. Dette overlap i registreringen fremgår ikke af slutmålingen. (Her forstår jeg ikke helt, hvad du mener..)

Evalueringen viser, at medarbejderne i tre ud af seks tilfælde har brugt *mindre* tid sammen med borgeren, og at medarbejderne hos de resterende tre borgere har brugt *mere* tid sammen med borgeren. Slutmålingen viser (for de tre borgere med et reduceret tidsforbrug) en reducereing i brug på mellem -5,5 og -17,9 timer mindre sammenlignet med førmålingen. For de borgere der har oplevet en stigning i forbruget af medarbejdertid, har der været en stigning på mellem 5 og 9,9 timer sammenlignet med førmålingen. Sammenlignet med førmålingen er der samlet sket et fald i medarbejdertiden på 10,5 timer.⁴

For to borgeres vedkommende er der brugt mere tid med borgeren, mens borgeren 1) havde besøg og 2) mens borgeren var sammen med andre borgere. I to andre tilfælde, er der brugt mere tid på borgeren, mens 1) borgeren havde besøg og 2) mens medarbejderen var alene med borgeren.

Af førmålingen fremgår det imidlertid, at tre borgere ikke har haft besøg i den periode, hvor tidsregistreringen fandt sted. Der er for alle borgere registreret besøg i slutmålingen, hvilket naturligt medfølger en stigning i tidsforbruget med borgeren, mens borgeren har besøg. Udelades denne stigning fra beregningerne betyder det, at tre borgere har oplevet et reduceret tidsforbrug på mellem 3,8 og 17,9 timer, og at de tre borgere, som har oplevet et øget tidsforbrug, har oplevet en stigning på mellem 0,5 og 5,9 timer.

Det, at tre borgere ikke har haft besøg i perioden for tidsregistrering i førmålingen, kan således forklare en del af den øgede medarbejdertid i forbindelse med at borgeren havde besøg.

I de afholdte gruppeinterviews udtrykker medarbejderne, at opgaven med at understøtte borgerne i relationerne mellem borgerne på Skansebakken, og i at opnå nye relationer kræver arbejde, og at arbejdet med de nye relationer også kræver medarbejderens deltagelse – særligt i starten. Den oplevede stigningen i forbruget af medarbejdertid i forbindelse med, at borgeren havde besøg, og mens borgeren var sammen med andre borgere kan således skyldes det pædagogiske arbejde, der ligger i, at understøtte eksisterende såvel som de nye relationer.

⁴ Tabellen nedenfor viser en stor variation i hvor meget tid medarbejderne har brugt med den enkelte borger. Det bør i den forbindelse bemærkes, at borgernes behov for støtte er meget varierende.

Procesevaluering

Metodens formål

Evalueringens kvalitative interview skal primært nuancere og bidrage til fortolkning af effektmålingen ved at belyse de virkende mekanismer i forandringsteorien (*hvorfor* forandringerne virker/ikke virker som forventet). Derudover bidrager de kvalitative interview med interessenternes oplevelser og vurderinger af projektets effekter på borgerniveau som supplement til effektmålingen, herunder eventuelle uforudsete positive og negative effekter. Endelig vil de kvalitative interviews også bidrage til procesevalueringen ved at belyse interessenternes oplevelser og vurderinger af projektets implementering og eventuelle implementeringsbarrierer. I evalueringen er følgende grupper deltaget:

- Ledergruppen på Skansebakken
- To medarbejdergrupper
- Pårørende til borgere på Skansebakken
- Frivillige tilknyttet Skansebakken.

Borgernes relationsdannelse

Begrebet relation

Før projektet blev igangsat forstod ledergruppen og medarbejdergruppen først og fremmest relationer som noget borgeren har sammen med deres pædagoger. De påpegede også, at nogle borgere havde en relation til deres pårørende, og at borgerne derudover kunne have relationer til andre borgere på Skansebakken eller i dagcenter og til professionelle i lokalsamfundet.

Lederne sagde dengang:

"Vi er begyndt med at tænke relationer mellem borgere. Vi er begyndt at snakke venner".

"Når borgere er med ude at handle har vi ikke tænkt relation mellem borger og kassedame. Det er begyndt at komme".

Medarbejderne sagde dengang:

"Vi har en tradition for at det er os, der har relation til borgeren".

"Vi har borgere, der har pårørende, som kommer til jul, og ellers har disse borgeren ikke nogle".

I dag forstår både ledergruppen og medarbejdergruppen begrebet bredere. Ledergruppen forstår i dag som noget, der betyder noget for borgeren, hvad end det er godt eller skidt. Borgerne på Skansebakken har således relationer med hinanden, personalet, de pårørende, de frivillige, buschauffører, fysioterapeuter, frisører mv. Men ledergruppen påpeger også, at borgerne kan have relationer til ting.

"Hvis en relation er noget der betyder noget for én, så har de [borgerne] jo altså også relationer til: deres værelse, iPad, bamse, solen, seng, dukke eller til deres kørestol."

Forståelsen af begrebet relationer har således rykket sig markant fra formålingen og til i dag, hvor projektet slutevalueres. Udviklingen er gået fra, at relationer blev tænkt som et forhold mellem borgeren og

dennes pædagoger og pårørende, og også i mindre grad at omfatte venner og kassedamer til i dag, hvor relationer forstås bredt som noget, der betyder noget for borgeren.

En leder udtaler:

”Projektet har givet mig forståelsen af, at relationen er dét vigtigste i forhold til borgernes trivsel og udvikling.”

For de fleste af de interviewede medarbejdere, har opfattelsen af begrebet relation også ændret sig. Eksempelvis fremhæver medarbejderne, at:

”En relation er det, der giver en god oplevelse.”

”Designskolen gjorde mig opmærksom på, at man kan have en relation til andet end et levende væsen; som det ellers var i mit hoved.”

”En relation er lige så snart borgerne har noget de kan genkende sig selv i og spejle sig i. Hvad enten det er en dukke, eller når de har kontakt til et andet menneske.”

Samtlige af de interviewede medarbejdere nævner, at borgerne typisk har relationer til personalet og til deres pårørende samt de øvrige borgere.

Ifølge de pårørende og de frivillige, har borgerne på Skansebakken typisk relationer til de pårørende, personalet, de frivillige, venner, borgerne på Skansebakken, men også til ting. Eksempelvis nævner de interviewede eksempler på borgere, der har relationer til musik, TV, kanin, bamser, en rangle med musik, papir mv.

Arbejdet med borgernes relationsdannelse

Inden projektstart gav ledergruppen udtryk for, at der på Skansebakken var fokus på, at skabe en god relation mellem borgeren og personalet, mens medarbejdergruppen lagde vægt på at etablere og vedligeholde borgernes kontakt til de pårørende.

I dag arbejder både ledergruppen og medarbejdergruppen med et bredere perspektiv, når det handler om at arbejde med borgernes relationsdannelse.

En leder nævner, at:

”Det er noget med at fange det øjeblik, der gør glad og gør godt tilpas; om det så er til en mor, en far, en søster, en købmand eller en solstråle, så er det jo med at dyrke det, og skabe rammerne for at borgeren kan være i det.”

Medarbejdergruppen fortæller at de i høj grad oplever, at de har en stor rolle i forhold til at hjælpe borgerne med at kommunikere, og med at understøtte de besøg borgerne får. Medarbejderne har stadig fokus på at etablere og vedligeholde borgernes kontakt til de pårørende, men medarbejderne udtrykker nu, at de også har opmærksomhed på, at hjælpe borgerne med at opnå nye relationer, hvad enten det er til en frivillig eller en bamse.

”Det er vores ansvar at hjælpe borgerne med at skabe nye relationer. Borgerne kan jo ikke selv gøre det.”

Ledelsesmæssigt understøtter ledergruppen borgernes relationsdannelse, ved at opmuntre og støtte medarbejderne. Vigtigst af alt nævner ledergruppen, det at give plads, fjerne barrierer og have mod til at

turde. Give plads til, og skabe legitimitet omkring det, at medarbejderne kan afprøve egne idéer. Fjerne barrierer handler for ledergruppen om, at hjælpe medarbejderne igennem de forhindringer, der kan være, for at en idé kan lykkes og udvikle sig. Have mod til at turde betyder for ledergruppen, at lederne skal være risikovillige i forhold til at afprøve nye idéer. Idéer som potentielt kan fejle.

En leder fremhæver:

”Det er vigtigt at give plads, komme af vejen og løbe den risiko.”

Ledergruppen har ydermere arbejdet meget med den måde, medarbejderne tænker deres arbejde på og den kultur, der har været på Skansebakken de sidste mange år. Det fremhæves, at mange medarbejdere nu fået øje på, at de kan bruge den relation, de selv indgår i til at skabe nogle flere relationer for borgerne.

En leder udtaler:

”Det ikke er dig som medarbejder, der skal have det sjove eller være med i det sjove eller have flødeskummet. Det er borgerne, der skal have det. Vi skal blot skabe rammerne for borgerne.”

Ledere såvel som medarbejdere er således gået fra at tænke arbejdet med borgernes relationer, som noget der skal understøtte relationen mellem borgeren og dennes pårørende og personale, til at tænke at arbejdet også skal støtte relationer uden for Skansebakken og relationer til ting. Derudover arbejder ledergruppen i høj grad med at ændre kulturen på arbejdspladsen, og ændre den tankegang der ligger i forholdet mellem borgeren og det primære personale.

Gruppen af pårørende og frivillige er enige om, at der er sket noget i den periode, hvor Skansebakken har deltaget i projekt Design af Relationer.

Nogle af de pårørende udtaler:

”Efter det her [projektet] er startet op, sker der flere ting end der gjorde i starten. Det er rigtig positivt.”

Nogle af de frivillige udtaler:

”Der er sket en forskel. Jeg har været på Skansebakken i fire år.⁵ Man er blevet mere opmærksom på, hvordan borgerne reagerer relationsmæssigt, og hvor vigtige relationer er for borgerne. Det [projektet] har ændret tankegangen rigtig meget.”

”Der er sket væsentligt mere for borgerne inden for relativt kort tid, og jeg tror, at det smitter hinanden. For eksempel var der i år flere borgere med til Grøn Koncert.”

⁵ Den frivillige har været vikar på Skansebakken i fire år.

Resultatet med at arbejde med prototyper

Georg

Ledere såvel som medarbejdere er enige om, at Georg ikke er blevet brugt, som det var tiltænkt. Ligeledes fremhæves det, at man gennem projektet fandt ud af, at Georg ikke var nødvendig for at kunne indgå i en relation med en borger på Skansebakken. Når først man lærte hinanden at kende, var det ikke nødvendigt at trække et stykke legetøj eller en aktivitet på træet Georg – det hele kom helt naturligt. Det er således medarbejderne, der mest har brugt Georg. På den måde mener nogle ledere, at Georg ikke har levet op til det forventede, da prototypen ikke er blevet brugt på den måde, det var tiltænkt.

Medarbejderne fremhæver, at det ikke har givet mening at lave et fælles træ, da det er forskelligt hvad borgerne bryder sig om. Ved at have et fælles træ, kunne man komme til at trække en aktivitet til en borger, som borgeren faktisk ikke bryder sig om. I stedet fortæller medarbejderne, at de på en afdeling har lavet et individuelt træ til én borger, og at de på en anden afdeling har lavet et fælles træ, men hvor hver borger har sin egen gren med forslag til aktiviteter.

En leder fremhæver:

”Jeg tror godt, at Georg kan leve i muteret form. Det kunne godt give mening at lave ét træ for hver borger”.

Dog fremhæver medarbejderne, at træerne ikke er blevet brugt ret meget, men at besøgende der ikke er vant til at komme på Skansebakken, har gavn af, at kunne trække en aktivitet som inspiration til besøget.

Lederne fremhæver, at der i projektet blev lagt op til, at Georg skulle rotere mellem de forskellige afdelinger, og på den måde på fungere som inspirator og videndeler. I virkeligheden blev det sådan, at medarbejderne delte deres viden, mens de planlagde, hvordan Georg skulle rotere.

Flere medarbejdere udtrykker, at de har oplevet nogle udfordringer ved netop denne prototype. Medarbejderne fortæller:

”Georg gav mig tit dårlig samvittighed, fordi jeg aldrig kunne nå at trække en aktivitet.”

”Der var en forventning om at vi skulle bruge Georg, og vi skulle hele tiden stå til ansvar for, at vi ikke fik det brugt.”

”Vi havde det skrevet i kalenderen [at vi skulle trække en aktivitet]. Men det blev prioriteret fra; for vi nåede det aldrig.”

Lederne fortæller, at Georg har bidraget til Skansebakken på den måde, at de var med til at synliggøre, at det kan være svært at have en relation til en borger på Skansebakken, og at det kan være godt, at have et bindeled imellem borgeren og borgerens relation. På den måde var Georg med til at synliggøre, at det fælles 3. er vigtigt.

Ipad

Medarbejderne fortæller, at de primært bruger Ipad'en til at tage billeder med. Herudover er nogle medarbejdere gode til at skrive, hvad borgeren har lavet eller oplevet den pågældende dag. Endvidere bruges de til at se film, sende e-mails og til at pleje borgerens Facebook-profiler.

Kendetegnende er, at afdelingerne bruger Ipad'en forskelligt. Medarbejderne fremhæver, at det er vigtigt at bruge Ipad'en på den måde det giver mening for den enkelte borger. På trods af forskellige måder at anvende Ipad'en på, bruger de interviewede medarbejdere den med samme formål. Ipad'en bruges som et kommunikationsværktøj. Både medarbejdere, pårørende og besøgsvenner bruger disse billeder eller Facebook-profiler til at kigge billeder/film med borgeren og til at tale med borgeren om, hvad borgeren har oplevet. Dermed har Ipad levet op til det formål som den oprindeligt var tiltænkt.

En medarbejder udtaler:

"Det er et alletiders værktøj til at kommunikere med borgeren og deres relationer".

Medarbejderne fremhæver, at det har været svært at komme i gang med at bruge Ipads, og at mange af de ansatte ikke har haft kendskab til, hvordan de bruges. Dertil fremhæves det, at personalet bliver bedre og bedre, og at de hjælper hinanden med, hvordan man bruger Ipad'en.

En medarbejder fortæller:

"Jeg har jo kun fået mod på at bruge Facebook ved at rende og spørge de andre hele tiden, hvordan gør man det og det. Nu kan jeg selv, og nu kan jeg også hjælpe andre."

Lederne fremhæver, at det er en forudsætning, at medarbejderne får kendskab til, hvordan de bruger Ipad'en. I projektet blev der indkøbt ekstra Ipads, som medarbejderne kunne låne og prøve af. Det har endvidere været muligt at låne dem med hjem privat, således at medarbejderne ikke har været presset af, at de har skullet nå alt muligt andet. Det har været op til den enkelte medarbejder, om medarbejderen har villet låne Ipad'en med hjem eller ej.

En leder fortæller, at brugen af Ipads har:

"... flyttet sig fra at være omdiskuteret og svært, til noget der bare er der."

Gennem projektet fortæller medarbejderne, at de har fået øjnene op for, hvor meget billeder og videoer betyder for borgerne på Skansebakken. De pårørende udtrykker da også en glæde ved at borgerne har fået Ipads, og at de bruger den til at snakke med deres pårørende.

Frivillige

På Skansebakken er der fire typer af frivillige:

- Frivillige, uden tidligere tilknytning til Skansebakken,
- Tidligere ansatte, som nu er frivillige
- Nuværende ansatte, som bruger noget af sin fritid som frivillig
- De pårørende som frivillige.

Medarbejderne fortæller, at kendetegnende for brugen af frivillige som kommer udefra, at alle afdelinger bruger denne ressource forskelligt. På nogle afdelinger prioriteres særligt borgere uden eller med få pårø-

rende, når det handler om fordelingen af de frivillige. På disse afdelinger bruges de frivillige primært som besøgsvenner, som tager pågældende borger med ud at gå en tur eller på isbar mm.. På andre afdelinger, bruges de frivillige mere bredt, forstået på den måde, at de frivillige indgår i relationer med flere forskellige borgere. På disse afdelinger bruges de frivillige også i høj grad til forskellige arrangementer og udflugter.

De frivillige, som er tidligere og nuværende ansatte bruges i højere grad til at lave ekstraordinære udflugter med borgerne, f.eks. ture til Legoland, i badeland, Grøn Koncert mm. De pårørende hjælper i højere grad med praktiske gøremål, såsom at hænge billeder op, arrangerer fester, pumpe kørestole, vælge nye gardiner til borgerne osv.

Fælles for alle frivilligrupper er, at de frivillige selv er med til at bestemme, hvilken type af aktiviteter, de ønsker at indgå i, sammen med borgeren.

Udbytte af projektet

Inden opstart af Design af Relationer forventede lederne, at projektet ville bidrage til, at Skansebakken skifter fokus. Der skulle komme en forståelse af, at borgerne også kan have andre relationer end medarbejderne på Skansebakken, og medarbejderne skulle turde "give slip" på borgerne.

Lederne sagde dengang:

"Det er ikke kun os der dannet livet for dem. Der er faktisk en hel palette udenom".

"Vi skal se omverden som en mulighed – og ikke en begrænsning".

I dag er ledere såvel som medarbejdere enige om, at projekt Design af Relationer har gjort en forskel for Skansebakken, og det er tydeligt, at ledernes forventninger til projektet er indfriet. De interviewede medarbejdere giver i høj grad udtryk for en forståelse af, at borgerne kan have andre relationer end medarbejderne på Skansebakken, og at medarbejderne tør at give slip.

Lederne udtaler:

"Relationerne, som borgerne har opnået, er absolut det største udbytte ved dette projekt."

"Medarbejderne er blevet bedre til at tænke ind, hvordan relationer opbygges. Ikke kun til frivillige, men også til ting og omgivelser."

"Som organisation har vi fået positiv omtale."

Medarbejderne udtaler:

"Vi har fået en helt ny måde at tænke på. Jeg har fået øjnene op for, hvad borgerne egentlig kan, og hvem de kan det med."

"Det har altid været os medarbejdere, der skulle deltage i arrangementer med borgeren. Sådan behøver det ikke være".

"Jeg troede, at det var mig, som havde den primære rolle i livet hos den enkelte borger. Jeg har opdaget, at sådan behøver det ikke at være. Ejerskabet har jeg derfor været nødt til at slippe."

"Jeg har helt klart fået større arbejdsglæde; og glæden smitter af på borgerne:"

Sammenfatning

Denne evaluering havde til formål at undersøge, hvorvidt borgerne på Skansebakken under projekt Design af Relationer har:

- fastholdt eller forbedret deres livskvalitet
- fået flere relationer til venner, familie, bekendte, civilsamfundet eller andre ikke-betalte relationer
- reduceret medarbejdernes tidsforbrug pr borger som følge af flere besøg
- om Skansebakkens personale er blevet i stand til at facilitere nye relationer

Relationer

Evalueringen viser, at alle seks borgere har opnået nye relationer i projektperioden. I fem ud af seks tilfælde, har borgerne i dag således flere relationer end før projektets start. I projektperioden er der, for de seks borgere, i alt skabt 21 nye relationer, og borgerne har nu mellem 13% og 50 % flere relationer end før projektstart. Borgerne har særligt fået nye relationer til andre borgere i bo- og/eller dagtilbud og til personer i lokalsamfundet. Endvidere viser evalueringen, at der gennem projektperioden er frafaldet i alt syv relationer. Kendetegnende for disse frafald er, at det er relationer til professionelle i lokalsamfundet, som er ophørt som følge af, at borgeren ikke længere modtager den pågældende ydelse, f.eks. fysioterapi/taxachauffør mm.. Kun i to tilfælde har en borger mistet en relation til en andre borgere. Tendensen er i overensstemmelse med forventningen om, at borgerne gennem projektet ville opnå nye relationer til familie, venner, bekendte, civilsamfund og andet.

Procesevalueringen viser, at medarbejderne på Skansebakken i høj grad er lykkedes med, at facilitere nye relationer, hvor de ikke selv er omdrejningspunktet. Både medarbejdere og ledere udtrykker i de afholdte interviews, at medarbejderne i høj grad er blevet i stand til at give slip på borgerne og lade dem få nye oplevelser.

Evalueringen viser, at borgerne på Skansebakken, som alle andre mennesker, oplever at relationer kommer og går i løbet af deres liv. Det er således en kontinuerlig og vigtig opgave for personalet, at blive ved med at hjælpe borgerne ved at understøtte deres eksisterende relationer, samt at tilbyde dem nye. Procesevalueringen viser ydermere, at medarbejderne i høj grad er blevet i stand til at facilitere disse, hvad enten det er til andre borgere, dyr eller ting, uden at de som medarbejdere behøver at indgå i relationen.

Livskvalitet

Evalueringen viser, at borgernes *generelle livskvalitet* i tre ud af seks tilfælde vurderes at have fået en større livskvalitet gennem projektperioden, mens to borgere vurderes til at have en bevaret livskvalitet og en enkelt borger vurderes til at have fået en mindsket livskvalitet. Den pårørende vurderer dog, at livskvaliteten er væsentligt forbedret i dette tilfælde. Borgernes *livskvalitet under besøg* vurderes højere i tre ud af fem tilfælde, og bevaret i to ud af fem tilfælde⁶.

⁶ Da en borger ikke havde besøg i førmålingen, er dennes livskvalitet ikke vurderet under besøg. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvorvidt borgerens livskvalitet er øget eller mindsket gennem projektperioden.

Tendensen er i overensstemmelse med forventningen om, at aktiviteterne i Design af Relationer giver en oplevelse af uændret eller større livskvalitet hos borgerne.

Tidsforbrug

Evalueringen viser, at medarbejderne har brugt mindre tid hos tre ud af seks borgere, mens der for den anden halvdel af borgerne er brugt mere tid. Kendetegnende er, at det særligt er mens borgeren har besøg og mens borgeren er sammen med andre borgere, hvor medarbejdertimerne er steget. Samlet set er forbruget af medarbejdertimer nedsat.

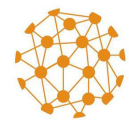
Stigningen i tidsforbruget kan for det første skyldes, at tre borgere ikke havde besøg i førmålingen, hvorfor der her ikke er brugt tid med borgeren, mens borgeren havde besøg, og for det andet kan stigningen skyldes, at der bruges ressourcer på at understøtte borgerne i deres relationer, og særligt i forhold til helt nye relationer.

Evalueringen viser ikke en tydelig tendens i forhold til, hvorvidt øget anvendelse og etablering af relationer vil reducere borgerens behov for at have en medarbejder hos sig. Det forventes, at borgerens behov for at have en medarbejder hos sig, mens borgeren har besøg, i nogen grad vil reduceres i takt med, at de nye relationer bliver mere etablerede, da de nye relationer således ikke længere er "nye", og forventelig ikke længere har brug for lige så meget guidning.

Udbyttet af arbejdet med prototyperne

Konklusionen på evalueringen af projekt Design af Relationer er, at den store indsats som lederne og medarbejderne på Skansebakken såvel som designere fra Designskolen i Kolding har lagt i udviklingen og implementeringen af prototyperne på Skansebakken, har vist en række positive udviklingstendenser. Særligt arbejdet med I-pads og inddragelse af frivillige har været givtigt for projektet. Træet Georg der var udviklet som et aktivitetstræ har haft fået en blandet modtagelse på trods af en ihærdig implementeringsindsats igennem flere indsatser igennem projektperioden. Både ledere og medarbejdere konkluderer, at det stadig kan være et godt redskab, men at det for de fleste besøgende på Skansebakken, har det ikke været vanskeligt at finde på aktiviteter sammen med borgerne – og derved kan Georg opleves som overflødig. Flere borgere har dog fået dit eget individuelle Georg med forslag til aktiviteter, hvilket er blevet godt modtaget.

For alle tre prototyper er det kendetegnende, at der kræves en ihærdig og tidskrævende indsats for at få implementeret dem i dagligdagen og det pædagogiske arbejde med borgerne.



Design | Relationer

Projektet er udarbejdet i samarbejde med:

